

Također nova kukuruzna sijačica jugoslavenske proizvodnje je STO-4 proizvod tvornice OLT — Osijek. O-serija te sijačice nalazi se već na sjetvenim pokusima na nekoliko naših polj. dobara, gdje će se već ove godine moći vidjeti rezultati rada iste sijačice. Sijačica je kombinirana 4-redna, tipa s horizontalnim pločama. Adaptibilna je za sjetvu u kućice i sjetvu u redove.

Pomenuti tipovi kukuruznih sijačica mogu precizno obavljati sjetvu prema zahtjevima svakog polj. proizvođača, ali s uporabom sjemenskog materijala sortiranog na osnovu dimenzija dužine i širine (kalibriranog), kakav kod nas proizvodi sjemensko poduzeće »Oranica« — Osijek. Na osnovu poznavanja takvog sjemena polj. proizvođač moći će izabrati ploču u sijačem aparatu s odgovarajućim brojem i veličinom ćelija, već prema tomu, koliko zrna želi da bude u kućici. Takovim sijačicama moguće je unaprijed znati broj biljaka/ha (gustoću sklopa), i koja je količina sjemena potrebna za sjetvu. Razmak redova, razmak u redu mijenja se proizvoljno u određenim granicama kao i dubina sjetve.

Prednost je još pomenutih, kao i svih savremenih sijačica, da je u njihov mehanizam uključen i mehanizam za rasipanje umjetnog gnoja, pa istovremeno obavlja oba posla, jer gnoj iz rasipača pada neposredno uz sjeme, kako bi korijen kulturne biljke, kojoj je gnoj namijenjen, koristio lako sav umjetni gnoj, koji joj je stavljen na raspolaganje, dok bi ga korovske biljke koristile u neznatnoj mjeri.

Stoga se pred naše tvornice postavlja i zahtjev, da problem sjetve i prihranjivanja rješavaju konstrukcijom jedne mašine.

U Zavodu za mehanizaciju poljoprivrede — Zagreb, vršeno je ispitivanje nekoliko tipova navedenih sijačica, ali nijedna nije dala u cjelosti zadovoljavajuće rezultate, stoga se ispitivanja nastavlja i dalje.

Prijedlozi i diskusija

Ing. Ivan Banić

I PROIZVOĐAČI BI TREBALI DA KAŽU KAKOVA NAM JE POLJOPRIVREDNA SLUŽBA POTREBNA

Ne mislim ovdje, da pokrećem našu stereotipnu diskusiju o poljoprivrednoj službi odvojeno od kompleksa problema unapređenja naše poljoprivrede. Mislim, da je takova odvojena diskusija o službi nedijalektički zahvaćena, i da smo je već dovoljno imali. Osim toga diskusija o poljoprivrednoj službi među stručnjacima imala je i ima odviše elemenata, proizašlih iz gledanja, koja nameće određene kategorije službe, te polazi od uskih interesa diskutanata.

Naša poljoprivredna proizvodnja je ipak krenula naprijed. Agronomi, poslije napuštanja administrativnog vođenja poljoprivrede, zauzimaju sve važniju ulogu. Terenska služba agronoma našla je u našoj stvarnosti bolje oblike rada: putem praktično-stručnih zahvata agronoma u poljoprivrednim stanicama i dobrima, u spregi s poljoprivredno-socijalističkim objektima, uz izvjesno garantiranje proizvodnje i ocjenjivanje troškova i plata po jedinici proizvodnje. To je samo početak. Ispravno je nađena polazna točka. Cjelokupna stručna služba još nije podešena stvarnom stanju i razvitku poljoprivrede kod nas. Ona je u jednom svom dijelu potpuno zadržala stare receptaške oblike. Nije određeno mjesto i uloga pojedinih kategorija službe, zavoda, stanica i agronoma na objektima. — Dakle, nema svrsishodne organizacije službe u cjelini, u harmoniji sa stvarnošću i zadacima. Na tome, kakova bi služba trebala biti u cjelini u svojoj vertikalnoj organizaciji, pa da može u potpunosti odgovoriti postizavanju visoke i sigurne proizvodnje s postojećim kapacitetima, upravo se mišljenja diametralno razilaze kod stručnjaka, pa i na terenu kod narodnih odbora.

Vidljivo je dakle, da su potrebni prvo jedinstveno usvojeni principi: kako organizirati službu u cjelini, da bi mogla odgovoriti zadacima postizavanja visoke proizvodnje u onom dijelu, koji ovisi od same službe. O tim principima postoje razrađene postavke udruženja poljoprivrednih stanica, a i postavke I. Kongresa agronoma u Beogradu prošle godine. Razlike su samo u gledanju, da li zavodi treba da služe stanicama i agronomima u direktnoj proizvodnji, pa da tu bude težište i centar službe, ili zavodi treba da rade ad hoc i po intencijama s vrha službe na stari način, dajući recepte t. zv. stručnjaka od nauke i izrađujući planove i elaborate, kad to teren zatraži.

Očevidno je, da je prvi način bliži potrebama prakse, postavljen praktično i ekonomski, dok je drugi idealistički, platonski. Prema kapacitetima i uvjetima objekta, čak pojedinih parcela i pogona, proizvodni proces s garancijom svijesne i maksimalne proizvodnje (što želimo) može zatražiti i provesti samo služba na terenu. On ne može biti iniciran i primijenjen ni uz najsavršenije i naučno-fundirane recepte. Radi toga poljoprivredne stanice i poljoprivredni objekti trebaju takove zavode, koji će, koristeći sve postignute tekovine nauke, dati na konkretno traženje terenske službe određeni tehnički proces za primjenu. Centar službe za primjenu koordinirao bi ovaj rad zavoda i terenske službe u pravcu postizavanja: svijesne, maksimalne i garantirane proizvodnje.

Međutim, o tom principu, kako bi služba u cjelini trebala biti organizirana, nismo gotovo ništa čuli od samih proizvođača i njihovih direktnih i viših organizacija. Radi toga nisu čudna mnoga lutanja i često težak položaj agronoma, koji bi se željeli posvetiti jednoj stvari, a neorganizirana služba ih goni na drugo, te se teško formira karakter stručnjaka i specijaliste — praktičara, kakovog upravo traži i predstavlja maksimalna proizvodnja. Radi toga možda bi dobro došla jedna anketa na proizvođače, kako bi trebalo postaviti poljoprivrednu službu u cjelini, a kako terensku stručnu službu. Pojedini kotarevi, kao na pr. Osijek, poduzeli su sve napore, da se koristi ovdašnji zavod preko terenske službe direktno i putem formiranih komisija specijalno u ratarstvu. Ima u tom uspjeha, ali rad preko komisija ipak ima pretežno administrativno — stručni karakter, čak i uz lokalni zavod, koji osim toga ne obuhvaća sve grane poljoprivrede, te rješenje nije potpuno.

Možda bi ipak trebalo početi od vrha: modernizirati fakultet, proširiti njegove zavode i dati im zadatak rada za iznalaženje tehničkih procesa i za stručnu operativu, pored izgradnje kadrova. Uz takovu organizaciju najviše kategorije službe ne bi trebale postojati još dupli zavodi u centrima republika, bar ne za pojedine grane, već bi se pružila mogućnost osnivanja specifičnih zavoda po važnim rajonima proizvodnje, odnosno proširenja i kompletiranja već postojećih takovih pokrajinskih zavoda. Nešto slično imaju druge razvijene zemlje, tako je ta služba manje centralizirana, a više podešena stvarnim potrebama i uvjetima proizvodnje rajona.

Uz dosadanje stanje službe postoji strašan vakum na terenu. Narodni odbori i zadružne organizacije služe se kod izrade planova i elaborata najčešće centralnim zavodima i servisima udaljenim od stvarnog poznavanja terena i objekata, a troše se velike svote za idealističke receptaške planove, koji su neprimjenljivi, ako se u stvarnosti izmijeni koji važan element i sl. Sama proizvodnja na objektu ostaje prepuštena snagama na terenu, a to znači redovno vakumu zbog pomanjkanja specijalista. Ovome treba još da dodamo nezahvatanje većine privatnog sektora, koji ulaze u kooperaciju sa zadrugama i onog ostalog, što zajedno čini većinu proizvodnih kapaciteta, pa da slika vakuma na terenu bude potpuna u cijelom stručnom dijelu razrade i postavljanja kooperacionih oblika, koji imaju za cilj, da sva proizvodnja bude društveno korisna, i ide u smjeru maksimalne proizvodnje.

Prema tome, ako gledamo realistički, i ako smo svijesni, da je najteže izorganizirati modernu proizvodnju na stručnoj bazi uz postizavanje maksimalne produkcije uz naše uvjete, onda ne ćemo doći do idealističke konstatacije, do koje dolazi Ing. I. Mrgudić u svom napisu o organizaciji poljoprivredne službe u Agronomskom glasniku br. 11—12, da poljoprivredni stanica ne će više trebat kad budemo imali dovoljno specijalista na objektima i u općinskoj, odnosno kotarskoj administraciji. Receptima se ne će nikad

postići visoka proizvodnja. Stanice nisu tu da prenose recepte, nego da organiziraju visoku proizvodnju uz primjenu ispitanih i provjerenih procesa na uže i najuže: lokalitete, objekte, pogone, pa čak i parcele. Napokon nauka će uvijek ići naprijed, također i tehnika primjene. Praksa će uvijek postavljati nove i nove zahtjeve istraživačima procesa, korigirat će ih obzirom na dane uvjete, i uvijek nešto izmijenjeno primjenjivati.

Predloženo ozakonjenje postavljanja stručne službe od zavoda preko centra za primjenu i stanica s agronomima u direktnoj proizvodnji zaista je potrebno, da bi se otklonila više nepotrebna lutanja i proizvoljnosti, te odredilo mjesto i uloga svake pojedine kategorije službe, kako bi ona u zavodima zaista imala naučno — istraživački karakter, a u stanicama primjenu i provjeravanje, dok u proizvodnoj jedinici sigurnu i maksimalnu proizvodnju.

Mislim, da bi glas proizvođača, kakovu službu treba naša poljoprivreda sada i u perspektivi, zaista bio mjerodavan i koristan kao podrška zdravim i ispravnim koncepcijama, koje su se u vrhu već iskristalizirale i u praksi, u zahtovima i načinu rada stanica i uzornih objekata već provjerene i pokazale rezultate u visokoj produkciji na pojedinim proizvodnim jedinicama.-